

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Невідкладна контрацепція

РАЗОМ ДО ЗДОРОВ'Я **TOGETHER FOR HEALTH**

ПРОЕКТ ПОКРАЩЕННЯ ПЛАНУВАННЯ СІМ'Ї ТА РЕПРОДУКТИВНОГО ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ
IMPROVING FAMILY PLANNING & REPRODUCTIVE HEALTH IN UKRAINE

Разом до Здоров'я фінансується Агенством США з Міжнародного Розвитку та впроваджується корпорацією Інститут Дослідництва та Тренінгів JSI у співробітництві з Академією Сприяння Освіті та Школою Громадського Здоров'я Гарвардського Університету

Невідкладна контрацепція (НК) - збірне поняття, в основі якого лежить принцип використання різних видів контрацепції (ОК, ПТ, ВМК і ін.) у першу добу після незахищеного статевого акту, з метою запобігання настанню небажаної вагітності.

Невідкладна контрацепція також відома як:

- Таблетки наступного ранку.
- Посткоітальна контрацепція.
- Вторинна контрацепція.

Типи невідкладної контрацепції

- Комбіновані естроген-гестагенні ОК.
- Прогестагени.
- Внутрішньо маткові засоби (ВМК).
- Антипрогестогени (АП).

Механізм дії невідкладної контрацепції

- Прискорення транспорту яйцеклітини по маткових трубах.
- Гальмування імплантації заплідненої яйцеклітини.
- Викликає лютеоліз.

Точний механізм дії невідкладних контрацептивів залежить від того дня менструального циклу жінки, коли вона мала незахищений статевий контакт, часу застосування та методу невідкладної контрацепції.

Препарати, що використовують для проведення невідкладної контрацепції та режими її проведення

Вид препарату	Режим призначення
Низькодозовані ОК (30-35 мкг етінілестрадіолу)	Прийняти 4 таб. одномоментно, не пізніше 72 год. після статевого акту. Повторно прийняти 4 таб. через 12 год.
Високкодозовані ОК (50 мкг етінілестрадіолу)	Прийняти 2 таб. одномоментно, не пізніше 72 год. після статевого акту. Повторно прийняти 2 таб. через 12 год.
Прогестогенові таблетки	Прийняти дозу левоноргестрелу 1,5 мкг одномоментно або Прийняти дозу левоноргестрелу 0,75 мкг протягом 72 год., повторно прийняти 0,75 мкг через 12 год.
ВМК	Можна ввести ВМК протягом перших 5 днів
Антипрогестини	Прийняти 600 мг протягом 72 год.

Переваги методу НК:

- Усі типи НК досить ефективні (вагітність у цьому циклі виникає лише у 3% жінок).
- ВМК забезпечує також тривалий контрацептивний захист.

Показання до застосування НК:

- „незахищений” (без використання будь-якого протизаплідного засобу) статевий акт
- у випадку виявлення дефекту бар'єрних протизаплідних засобів
- при порушенні регулярності у прийомі гормональних таблеток (пропуск прийому 1 і більше таблеток)
- остання ін'єкція ДМПА більше ніж 16 тижнів тому назад
- застосовування методу природного планування сім'ї і порушення утримання від статевого акту у фертильні дні
- у випадку зґвалтування, особливо в підлітків.

Невідкладна контрацепція: Консультування

Переконайтеся, що пацієнтка не хоче вагітності.

Поясніть:

- Як правильно використовувати контрацептив.
- Невідкладна контрацепція не повинна застосовуватися регулярно.
- Нудота і блювота є звичайним побічним ефектом при застосуванні КОК і ПТ, а також спазми - це звичайний побічний ефект при використанні ВМК.
- Таблетки невідкладної контрацепції не забезпечують захист після закінчення їх дії.
- Таблетки невідкладної контрацепції не зможуть викликати негайної менструації.
- Таблетки невідкладної контрацепції не захищають від зараження ІПСШ, ВІЛ/СНІДом.

Запропонуйте пацієнтці методи регулярної контрацепції

Ефективність методу

Ефективність методу складає 96 %, якщо з моменту „незахищеного” статевого акту пройшло не більше 72 год.

Це досягається за рахунок введення гормональних препаратів у дозах значно перевищуючих такі при стандартному циклічному режимі їх використання, що зумовлює частоту виникнення побічних ефектів.

Так доза естрогену підвищена до 0,5 мкг, а прогестагену -750 мкг.

Ефективність методу (продовження)

Ефективність невідкладних контрацептивних засобів збільшується у відповідності з тим, наскільки швидко після незахищеного сексуального контакту їх було використано. Це означає, що прийом цих засобів має відбутися якомога скоріше, тому що їх ефективність значно зменшується з перебігом часу.

Недоліки методу НК:

- ефективність КОК і антипрогестогенів спостерігається тільки у випадку прийому препаратів не пізніше 72 годин після незахищеного статевого акту;
- ефект ПТ виражений тільки тоді, коли вони прийняті протягом 48 год. після незахищеного статевого акту;
- висока ймовірність появи побічних ефектів, властивих гормональним таблеткам (результат використання високих доз);
- ефективність ВМК тільки у випадках її введення протягом 5 днів після незахищеного статевого акту;
- вводити ВМК не можна жінкам з ризиком зараження ІПСШ, ВІЛ/СНІДу.

Побічні ефекти:

- Нудота та блювання.
- Головний біль.
- Хворобливість у грудях.
- Черевний біль.
- Зміни менструального циклу – більш скудні або більш рясні менструації (не так часто).

Загальні положення

- Засоби невідкладної контрацепції вважаються у цілому безпечними для здоров'я.
- Не існує такого стану здоров'я, за якого людині не міг би бути рекомендований той чи інший засіб невідкладної контрацепції.
- Ті стани здоров'я, за яких певним категоріям пацієнтів не може бути рекомендований тривалий прийом КОКів, не є перешкодою для використання КОК у якості невідкладних контрацептивних засобів.

Використання довготривалих контрацептивних засобів після НК:

- **Презервативи та сперміциди:** використання можна розпочатися одразу після невідкладної контрацепції.
- **КОКи:** перша таблетка приймається наступного дня після припинення використання невідкладної контрацепції; поряд з цим, протягом наступних 7 днів необхідно користуватися презервативами.

Використання довготривалих контрацептивних засобів після НК (продовження):

- **Ін'єкції та імпланти:** можна розпочинати протягом 7 днів з початку менструального циклу. До того часу мають використовуватись презервативи.
- **ВМК:** Жінка, яка у якості довготривалого методу контрацепції обирає ВМК, може ввести її протягом 5 днів від часу незахищеного статевого контакту замість використання засобів невідкладної контрацепції.

ДЯКУЄМО!

Ця презентація була розроблена завдяки щедрій підтримці американського народу з допомогою Агентства США з Міжнародного Розвитку.

Відповідальність за зміст цієї презентації несе Корпорація Інститут Дослідництва та Тренінгів JSI; інформація, яка відображена в цій презентації не завжди поділяє погляди Агентства США з Міжнародного Розвитку або уряду Сполучених Штатів.